

'IEDEREEN VOELT PASSIE VOOR HET WERK'

**Steenhouwerij
Joh. Jansen & Zn.**

Steenhouwerij Joh. Jansen & Zn. lijkt een broedplaats voor creatief talent. Eigenaar San Hop laat haar steenhouwers graag samenwerken met beeldend kunstenaars. Daardoor kan de Utrechtse firma grafmonumenten creëren die de verwezenlijking zijn van de meest persoonlijke wensen van haar klanten.

Job van der Mark

Het is tekenend voor Steenhouwerij Joh. Jansen & Zn. dat naast eigenaar San Hop ook zelfstandig beeldend kunstenaar Ann Derkx deelneemt aan het gesprek met vakblad NATUURSTEEN. Derkx is een van de ongeveer tien kunstenaars en beeldhouwers die met regelmaat te vinden zijn in de werkplaats van de Utrechtse steenhouwerij. Hop vindt het logisch dat gemotiveerde mensen die willen leren werken met steen een plekje krijgen binnen haar bedrijf. Dat helpt het ambacht immers in leven te houden. En de klanten worden ook beter bediend, want de combinatie van de creativiteit van kunstenaars en de ambachtelijke kwaliteiten van de steenhouwers Quang Nguyen en Lennard van der Ark blijkt een garantie voor succes. “Het belangrijkste is dat we eigenlijk alles kunnen maken als het om grafmonumenten gaat”, zegt Hop. “Letters schrijven en hakken, goede tekeningen maken, prachtige ornamenten bedenken enzovoort. Dat komt omdat we door de jaren heen mensen hebben weten te verzamelen die door hun verschillende expertises van meerwaarde zijn.”

Vertaalslag | De kunstenaars die werkzaam zijn binnen de steenhouwerij in Utrecht zijn niet alleen in de werkplaats te vinden. Integendeel, juist in de gesprekken met klanten kunnen de vriendenkers met voorstellen komen die aanspreken en indruk maken. “Vanuit onze achtergrond zijn wij in staat om van het verhaal van een klant de vertaalslag te maken naar een

beeld, in dit geval een monument”, legt Derkx uit. “Je hoort soms de meeste ontroerende, gekste of juist leukste dingen. Door echt de tijd te nemen om in gesprek te gaan, kun je gezamenlijk tot mooie ideeën komen. Klanten hebben veel waardering voor onze manier van werken, dat horen we heel vaak terug.” Hop knikt bevestigend en vult aan: “Bij ons lopen klanten niet langs een rij met monumenten waaruit ze kunnen kiezen, waarna ze vervolgens lettermogelijkheden krijgen te zien. Natuurlijk, ook wij hebben een aantal klassieke modellen op voorraad staan. Maar ieder monument dat hier de deur uitgaat, wordt in principe verpersoonlijkt. We doen dit werk met passie, niet om alleen maar zoveel mogelijk monumenten weg te zetten.”

Goed nadenken | Hop is sinds 2002 eigenaar van Steenhouwerij Joh. Jansen & Zn. In 1995 kwam ze binnen in het bedrijf om te leren letterhakken. Daarvoor studeerde ze af als neerlandicus en heeft ze een opleiding gevolgd aan de kunstacademie, die toevallig schuin achter het bedrijf is gevestigd. Derkx studeerde hetzelfde jaar af aan de academie, dus beide vrouwen kennen elkaar al lang. Toch moest Derkx wel even goed nadenken toen Hop haar vroeg om binnen de steenhouwerij aan de slag te gaan. “In eerste instantie leek het me niks. Maar toch besloot ik om even te kijken en ik was direct wel gecharmeerd van de locatie, het atelier met een duidelijke persoonlijke touch en

1 Steenhouwerij Joh. Jansen & Zn. is gevestigd in het hart van Utrecht. Deze locatie biedt voordelen, bijvoorbeeld dat klanten spontaan binnen kunnen lopen.

(Foto's: BDU Uitgevers)

2 Eigenaar San Hop (links), met naast haar de zelfstandig werkende beeldend kunstenaar Ann Derkx.

3 Hop aan het werk toen ze het vak nog eigen moest maken.

de algehele sfeer binnen het bedrijf. Dat is nu ruim acht jaar geleden en het feit dat ik hier nu nog steeds zit, geeft wel aan dat ik het naar mijn zin heb.” Derkx is niet de enige die deze mening is toegedaan. “Ik kan me eigenlijk niet herinneren dat een kunstenaar of beeldhouwer die hier werkte is weggegaan, omdat hij of zij het niet

‘Wij vrezen wel voor het ambacht’

naar de zin had”, vervolgt ze. Dat de beeldhouwers, kunstenaars en steenhouwers de steenhouwerij trouw blijven, is maar goed ook, want de aanwas is de afgelopen jaren behoorlijk opgedroogd. “Wij vrezen inderdaad wel voor het ambacht”, zegt Hop. “Dat geldt niet alleen voor de natuursteenbranche, want volgens mij worden bijvoorbeeld goed opgeleide timmermannen ook steeds schaarser. Wij zijn

- 4 Enkele stukken in de showroom van de steenhouwerij.
- 5 Quang Nguyen aan het werk met de zaag. Samen met Lennard van der Ark is hij in vaste dienst bij de steenhouwerij.
- 6 Hop en Derkx geven de voorkeur aan handmatig werken, vooral omdat zij het eindresultaat hiervan mooier vinden.

een erkend leerbedrijf en ik denk dat we een goede leerplek zijn voor de nieuwe generaties. Alle aspecten van het ambachtelijk steenhouwen komen aan bod, als je bij ons aan de gang gaat. En toch zien we steeds minder vaak jonge mensen die het vak willen leren." San Hop voelt zich verantwoordelijk voor de mensen die bij haar aan de slag gaan. Bij het Utrechtse bedrijf zul je dan ook geen leerlingen aantreffen die de hele dag achter een zaagmachine staan. Hop: "Dat heeft toch weinig met het ambacht te maken. Ik denk dat je mensen alleen kunt motiveren voor het vak als je ze zo breed mogelijk opleidt." Derkx ervaart het als prettig dat ze bij het gehele traject wordt betrokken. "Vanaf de eerste gesprekken tot de foto van het grafmonument op de begraafplaats. Alles maak je van dichtbij mee en vooral daarvoor vind ik mijn werk zo leuk."

Lange geschiedenis | Steenhouwerij Joh. Jansen & Zn. kent een lange geschiedenis. Het bedrijf werd opgericht in 1928. Destijds werd de locatie aan de Gansstraat vooral gekozen omdat het recht tegenover begraafplaats Soestbergen ligt. Dat is nog steeds een voordeel, maar

vooral het gegeven dat het bedrijf is gevestigd in hartje Utrecht wordt door de eigenaar, medewerkers en klanten als bijzonder ervaren. "De locatie is natuurlijk uniek, zeker voor een steenhouwerij", zegt Derkx. "Zo midden in de stad geeft toch veel meer sfeer dan bijvoorbeeld op een industrieterrein. Maar bovenal gebeurt het regelmatig dat mensen hier spontaan binnenlopen, omdat ze in het voorbijgaan naar binnen kijken en dan iets moois zien. Dat is een gegeven waar weinig bedrijven gebruik van kunnen maken en wat toch belangrijk voor ons is." Want Steenhouwerij Joh. Jansen & Zn. maakt niet alleen grafmonumenten, maar ook fraaie sierobjecten en beelden. "De kunstenaars en beeldhouwers die hier werken zijn niet bij mij in dienst", verduidelijkt Hop. "Het zijn allemaal zelfstandig werkende mensen die ook vrije werken maken. Een voordeel van de showroom die we hier hebben, is dat ze daarmee een ruimte hebben waar ze hun werken kun-

nen tonen aan het publiek. Op die manier profiteren we van elkaar."

Reputatie | Spontaan binnenlopende klanten zijn belangrijk, maar volgens de dames lopen de zaken vooral goed dankzij het gegeven dat de steenhouwerij een goede reputatie heeft opgebouwd. "De meeste mensen die bij ons langskomen voor de aankoop van een monument weten hoe wij werken", aldus Hop. "Daardoor komen ze bewust hier naartoe en dat is natuurlijk prettig." Voorlopig zal de manier van bedrijfsvoering binnen de Utrechtse onderneming dan ook niet veranderen. Hop: "We werken al jaren vanuit dezelfde filosofie en daar hebben we altijd de vruchten van geplukt. We gebruiken wel plotters en andere apparaten, maar dit gebeurt altijd ter ondersteuning van het ambacht of ten dienste van het ontwerp. Iedereen hier heeft passie voor het werk en dat is belangrijk. Niet alleen voor onszelf, maar zeker ook voor de klanten."

